

„Тому й стоїш у Вашингтоні серед всесвітніх мудреців“

О. Мороз прийняв делегацію Білорусі

Київ (УНІАР). — Голова Верховної Ради України Олександр Мороз зустрівся з міністром закордонних справ Білорусі Іваном Антонювичем, який перебував в Україні з офіційною візитом у складі білоруської урядової делегації.

„Говорити про те, що треба будувати добрі стосунки між Україною та Білоруссю не доводиться, бо це — аксіома“, — зауважив О. Мороз на початку зустрічі, але у кожній з країн „своя специфіка“.

Міністр закордонних справ Білорусі, підкресливши „природну потребу обох країн та обох парламентів у співпраці“, передав О. Морозові запрошення від білоруського парламенту відвідати Білорусь з офіційною візитом в зручний для нього час.

Він також докладно схарактеризував внутрішньополітичний стан в Білорусі.

Підсумки зустрічі прокоментував голова Комісії Верховної Ради України в закордонних справах І зв'язках з СНД Борис Олійник. Він підкреслив, що ніяких проблем у стосунках між Україною і Білоруссю не було і бути не може. „Нам ділити немає чого. Ми можемо ділитися хлібом, сіллю та піснями“.

Обговорювано деякі проблеми у відносинах Білорусі з Росією. Міністр І. Антонювич заявив, що „повернення назад — у Союзський Союз — неможливе“. За його словами, останнім часом відбулося охолодження у відносинах між Білоруссю і Росією.

Іван Овечко

ТАРАСЕ!

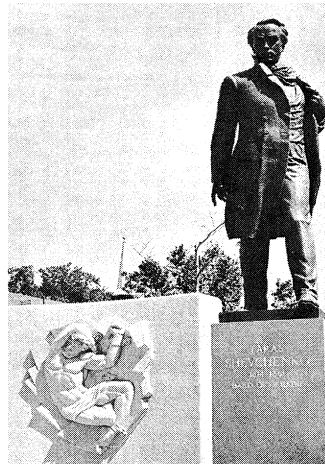
*Твоя наука не погасне,
І сам ніколи Ти не вмиреш.
Твоєї величі, Тарасе,
Ні в які рими не вбереш.*

*Гонимий дикою Москвою
Цариць кривавих і царів,
Тримав Ти міцно слово-зброю,
І ним палав Ти і горів.*

*Палав любов'ю до народу,
Що довго мучився в ярмі.
Молив по-батьківськи про згоду
І братолюб'є в сім'ї.*

*Учив чужому научатись
Чи там, чи тут, в чужім краю.
Свого ж — ніколи не цурається
І мудрість мати скрізь свою.*

*Тому й стоїш у Вашингтоні
Серед всесвітніх мудреців,
Прочерне праведних законів,
Кріпацький сину з Моринців!*

Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні.

Великобританію чекає технологічна безвихідь

Лондон. — Англійські вчені остерігаються, що перехід їхньої країни у третє тисячоліття супроводжуватиметься технологічними катаклізмами, які можуть спричинити багатобільшовишкі шкоди і навіть людські жертви.

На думку провідних англійських програмістів, якщо уряд не вживе негативних заходів з метою змінити всі без винятку комп'ютерні програми, то на початку третього тисячоліття на території Англії запанує хаос: зупиняться велетенські підприємства, залізниця, замовлять телефонні лінії, „збожеволіють“ банківські електронні системи.

Причиною дуже поганої проблеми є практика великих компаній ютерних компаній заощаджувати на „ютерних катаклізмах“.

Як вважає Робін Г'їніс, керівник групи експертів, які на доручення уряду шукають „діл“ від „іж-рису 2000 року“, з ладу вийдуть не тільки старі електронно-обчислювальні машини, але й модерні мікросхеми з більшої електроніки приладів, включаючи системи безпеки і генератори електростанцій. Р. Г'їніс підкреслює, що „тепер тільки 10 відсотків всіх британських компаній вживають заходів для унеможливлення комп'ютерних катаклізмів“.

Депутати погано відвідують засідання парламенту

Київ (УНІАР). — Упродовж шостої сесії Верховної Ради, яка тривала від 3-го вересня минулого року до 24-го січня цього року, не пропустили жодного засідання лише 83 депутати, що становить 20 від. від загальної кількості. Інформація парламентаристів Комісія з питань правилника, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів.

Як свідчать дані Секретаріату Верховної Ради, з різних причин не взяли участі в одному чи кількох пленарних засіданнях 332 депутати або 80 від. Згідно з даними електронної системи „Рада“ та

(Закінчення на стор. 3)

Сприяють створенню єдиної Православної Церкви

Київ. — Голова УПЦ Київського Патріархату Філарет і новостворене депутатське об'єднання „На захист канонічного українського православ'я“ домовилися активувати діяльність усіх державних політичних і громадських установ у сприянні єдиної Православної Помісної Церкви України, повідомила 6-го березня УНІАР.

Нова депутатська група с православно-церковного спрямування і створена на протипаузі ліценціоністського об'єднання „За традиції української конфесії“, яке підтримує УПЦ Московського Патріархату.

Депутати і Патріарх домовилися спільно домагати

тис повнення Київського Патріархату національних релігійних святин, таких як Києво-Печерська і Почаївська лаври, а також Андріївська церква в Києві, яку пропонується перетворити в головний храм Збройних Сил України.

Для прискорення побудови єдиної Православної Церкви нові союзники вирішили звернутися за допомогою до Президента, поінформувати про свої наміри інші Православні Церкви світу і організувати в Україні зустрічі представників трьох православних конфесій.

Заява об'єднання „Патріархат про спільні дії буде оприлюднено в парламенті наступного тижня.“

Селяни дістануть від Уряду кредити

Київ. — З метою забезпечення належного проведення весняно-польових робіт, Уряд до 15-го березня надасть селянам 220 млн. гривень у формі кредитів через Агробанк України, повідомляла 6-го березня УНІАР, покликаючись на прем'єра Павла Лазаренка, який провів нараду в Кабінеті Міністрів.

Голова Уряду дав доручення встановити особливу контроль на всіх етапах надходження в сільсько-господарські кредити пального, а також зобов'язав учасників наради чітко дотримуватися встановлених планів доставки селянам необхідних ресурсів, виділених Урядом під державне замовлення.

На сьогодні з виробничими укладено 96 від. контрактів державного замовлення на зерно нового урожаю. І саме під державне замовлення Уряд формує обсяги матеріальних та фінансових ресурсів. Зокрема план доставки в господарства амійської селітри виконано на 104 від. Щодо фосфорних добрив, то прем'єр підписав відповідні розпорядження про їх виробництво, оскільки традиційні партнери в Росії значно підвищили вартість цієї сировини.

Як відомо, Україна торік збрала 25 млн. тонн збіжжя, що є найнижчим показником від 50-х років. Однією з причин неурожаю була неекстремна колгоспна система.

П. Лазаренко відвідав Івано-Франківщину

Івано-Франківське. — За відомленнями УНІАР, 28-го лютого прем'єр-міністра України Павло Лазаренко перебував з візитом в Івано-Франківській області.

Представники нового голови Івано-Франківської області державної адміністрації Михайла Вишнякова, прем'єр-міністра окреслив перед керівництвом області основні завдання та економічні пріоритети на 1997 рік.

Враховуючи те, що за результатами січня саме в Івано-Франківщині був найбільший серед облас-

тей, майже 40-відсотковий спад виробництва, значні заборгованості із зарплати (вони сягнули понад 39 млн. гривень), П. Лазаренко відвідав основні виробничі потужності області, які виробляють понад половину промислової продукції.

Серед них — одне з найпотужніших хемічних підприємств України виробничо-акціонерне товариство „Аріана“ в Калуші та найбільше в західному регіоні енергетичне підприємство — бурштинську теплову електростанцію.

Б. Єльцин критикував уряд

Москва. — У четвер, 6-го березня, президент Росії Борис Єльцин звернувся з традиційним щорічним посланням до Державної думи, в якому виклав своє розуміння проблем країни.

На думку російського керівника, прийшов час „запровадити суворий порядок“ на основі конституції, яку дотепер суспільство „ще не навчилися поважати“.

„Я невдоволений урядом“, — відгукнувся Б. Єльцин. — Виконавча влада виявилася нездатною працювати без президентського окрику. Цього вже досить. Країною по-

винна керувати влада, а не обставини. В найближчій час зміниться структура і склад уряду. До нього вийдуть компетентні і енергійні люди“.

Президент Б. Єльцин гостро критикував виступи нової державної влади, яку народ має за „байду“, безвідповідальну і некомпетентну, обурено сатом, корисливий і самодурний. Щодо Державної думи, то Б. Єльцин назвав її діяльність „безсистемною“, а закони, які вона прийняла, — „підпорядкованими вузькогруповим інтересам“.

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформації УНІАР)

ІНФЛЯЦІЯ ЗМЕНШИЛАСЯ

КИЇВ. — Місячна інфляція в лютому впала до 1.2 від., повідомило агентство Ройтерс, покликаючись на Міністерство Статистики. В січні вона становила 2.2 від., а в лютому минулого року — 7.4 від. Уряд передбачає, що річна інфляція в цьому році буде 25 від., що значно менше, ніж торік — 39.7 від.

О. КУЗЬМУК ПОДЗОДОВИВ ЖІНОК

КИЇВ. — Міністр оборони Олександр Кузьмук привітав українських жінок із Міжнародним Днем Жінки, який святкується 8-го березня кожного року переважно в країнах колишнього соціалістичного табору. „Ви виростили сьогоднішніх захисників вітчизни. Ви завжди поруч на нелегких життєвих дорогах, і тому кожен з нас сильний вашим дружністю підтримкою, не повторною чарівністю, материнським теплом“, — сказав у привітанні. Від імені колегів Міністерства Оборони О. Кузьмук побажав жінкам миру і злагоди у родині, щоб росли щасливими діти, щоб збулися їхні мрії та надії, а ще — здоров'я, добра, тепла, радості і любови.

РУХІВЦІ ПОБІЛЬШАЛО

КИЇВ. — 4-го березня голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл вручив рухівські квитки рядові підприємці і політики. Членами Руху стали президент концерну „Денді“ Михайло Бродський, а також президент закритого акціонерного товариства „Києвські Ведомості“ Віктор Чайка. Квиток отримав також президент Фонду розвитку банкової справи та фінансів проф. Олександр Савченко, який першим був представником України в Європейському банку реконструкції та розвитку, а згодом першим заступником голови правління Національного Банку України. Крім того, рухівцями стали депутат і письменник Віктор Терен, колиш-

ній член Української Республіканської Партії, і кандидат сільсько-господарських наук Петро Харченко, який є віцепрезидентом Академії Оригінальних Ідей.

ВУГІЛЛЯ ЗНОВУ ТРЕБА КУПУВАТИ ЗА КОРДОНОМ

КИЇВ. — Цього року Міністерство Вугільної Промисловості зможе надати українським електростанціям 25 млн. тонн вугілля, а 12-15 млн. тонн доведеться закупити за кордоном, сказано в довідці „Про стан ринку енергосистем“, яку підготував і передав Верховній Раді Кабінет Міністрів. Минулого року теплові електростанції України одержали від українських вугільних підприємств 24.8 млн. тонн вугілля, а рік перед тим — 30.1 млн. тонн.

УКРАЇНА МОЖЕ ОБИЇТИСЯ БЕЗ РОСІЙСЬКИХ ЧАСТИН ДО ТАНКІВ

КИЇВ. — Відмова Росії експортувати в Україну частини до танків Т-80УД навіряд чи перешидує харківському танковому заводу додати в Пакистан 320 таких машин, повідомило 6-го березня агентство „Норма-прес“. Українські конструктори можуть самі виправити всі необхідні частини. Крім того, дуже вигідно може виявитися закуп частин в інших країн, що сприятиме виходу України на міжнародний ринок зброї. Як відомо, минулого місяця Росія заявила, що припинить постачати в Україну частини до танків, оскільки українсько-пакистанський контракт суперечить державним інтересам Москви. Росія традиційно підтримує Індію, яка має напружені стосунки з Пакистаном.

ВІД'ЄМНЕ САЛДО З РОСІЄЮ ЗМЕНШИЛОСЯ

КИЇВ. — Уперше за роки незалежності від'ємне салдо торгівлі України з Росією зменшилося майже до нуля і становить 117 млн. дол. що

в сім разів менше, ніж 842 млн. дол. в 1995 році, повідомило агентство „Норма-прес“. Більше торгівлі послугами минулого року, як і за три попередні роки, виявився на користь України: експорт перевищує імпорту на 3 блн. дол., переважно за рахунок транспортних послуг. Експерти вважають, що в Україні декларують не більше 85 від. зовнішньоторговельних операцій з товарами і 65 від. — з послугами. Згідно з прогнозами на цей рік, Україна збільшить свій зовнішньоторговельний оборот приблизно на 10 від. Проте це відбуватиметься за рахунок виходу на світло ряду нелегальних підприємств, а не зовнішньоекономічної експансії українських виробників.

ЕКОНОМІКА ЛУТАНЦІНИ НАПІВТІНОВА

ЛУТАНСЬКЕ. — На тінювий сектор економіки припадає більша половина економічного обороту Луганщини, сказав начальник управління Служби Безпеки України в Луганській області Ю. Земляничний. За його словами, загальні прибутки тінювого підприємництва в області, за даними різних джерел, внесли від 2.5 млн. до 15 млн. гривень. На думку Ю. Земляничного, однією з основних складових тінювої економіки в області є вугільна промисловість. Він стверджує, що чужоземні фірми загромадили підприємствами області 15-20 млн. дол.

ПРЕМ'ЄР СКРИТИКУВАВ МІНІСТЕРСТВО СТАТИСТИКИ

КИЇВ. — Прем'єр-міністра Павло Лазаренко піддав гострій критиці на засіданні Уряду працю Міністерства Статистики, повідомило 5-го березня агентство „Норма-прес“. У звіті заступника міністра В. Головка були лише дані про 9,000 підприємств, в той час як в Україні зареєстровано 200,000 суб'єктів господарювання. Поза офіційною статистикою виявилось 50 від. валового внутрішнього продукту.

В АМЕРИЦІ

У ЧЕТВЕР, 6-ГО БЕРЕЗНЯ. Крайова дослідна рада з оцінок у Вашингтоні повідомила, що комп'ютерні медичні записи мільйонів американських громадян є наразі на надзвичайно низькому рівні. Біда також в тому, що мало хто того свідомий, а через це нічого не робиться щоб поліпшити безпеку будь-яких комп'ютерних записів. Д-р Пол Клейтон, спеціаліст медичної інформації в ньюйоркському Колумбійському президентиарському медичному центрі, стверджує, що існує багато можливостей забезпечити медичні записи пацієнтів, але поки що ніхто цьому не присвячує потрібної уваги.

У СВІТІ

ВІДВІДУЮЧИ АМЕРИКАНСЬКІ військові бази в Європі, секретар Департаменту оборони Вільям Коген та командири військових частин підкреслили, що пильно стежать за розвитком подій в Албанії. Одне на їхню думку вна в жодному разі поки не є такою, де було б кінцевим втрутанням американським збройним силам, щоб рятувати 1,600 американських громадян, які працюють і живуть в Албанії. Все ж такі Державний департамент цього тижня попередив американських громадян вистергати поїздки до Албанії з причини існуючих там заворушень.

СВОБОДА
UKRAINIAN HUMAN RIGHTS

СВОБОДА
UKRAINIAN HUMAN RIGHTS

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. USA: (201) 451-2200

Soyuznitska USA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerkonahon, NJ 12446 (914) 626-5641; Fax: (914) 626-4638. e-mail: fgsat@aol.com

Переплата на рік \$100.00, на півроку \$60.00. Для членів УНСОЮЗ \$75.00 річно, на півроку \$40. За кожну зміну адреси \$1.00.

Чеків і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Силим

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Добридень, Тарасе!

І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син і буде мати,
І будуть люди на землі!

Ці пророчи слова, сказані півтора століття тому Тобю, наш безсмертний Кобзарю, нарешті збулися. Немає врага-супостата на одичаві страшенній землі Твої. І є українські сини і мати, є вільні люди, є батьківщина і співвітчизники Твої. В ці ранньовесняні березневі дні ми особливо гостро відчуємо близьку Твою присутність і відзначаємо роковини Твої як у вже п'ять років незалежній, вільній, суверенній Україні, так і в усіх закутках планети, куди недоля порозкидала дітей Твоїх. Насамперед, відзначаємо пам'яттю в наших серцях. І не здається, що проминуло 136 років, відколи відійшов Ти у засвіти. Бо Твій погляд з високого Канівського пагорба, звідки видно опівнічну Тобою і лани широкоплічі, і Дніпро, і кручі, та насамперед з неруковаторного постаменту вселюдської пам'яті навіть у ниші не надто веселі для України часи збадьорює радість у наших душах, зміцнює нашу волю до поборовавання труднощів та віру в провиджуване Твоїм генієм повернення доброї слави Україні, її світли майбутнє. Бо чесний, пропаківаний погляд Твій змушує відводити блудливі очі туди, що їх Ти саркастично назвав правдіди великих правників поганими; отих, тарованих Тобою, "рабів, підніжків, грізів Москви", які ще живуть під українським небом, дилюють українським повітрям; тих, на кашталі 95-ти яничарів—депутатів Верховної Ради України, що відлученням українськоневидавничської комуніо-москвофської пропаганди очорнюють справжніх українських патріотів, котрі в лавах УСС, ОУН, УПА та в інших формаціях боролися за провиджені Тобою волю та кращу долю для свого народу.

Немає більш на землі Твоїй чужинського врага-супостата! Але ще даються знамки метастази злочинної великороско-шовіністичної глумлики, що впродовж століть отрунувала свідомість Твого народу, виховуючи та підступними, часто найжорстокішими методами підтримуючи в ньому почуття меншовартості, послідовно і цілеспрямовано перетворюючи його з народу на "братіно", яке "мовчить собі, витрищивши очі".

Слиш, великий Тарасе, праведним сном надмогутім Дніпром. Давно вже немає його порогів, в ревінні які Ти чував могутні сили глибинних пластів свідомості нації, і які Ти впродовж свого короткого, бо тільки 47-літнього, життя пробуджував, закликаючи "громом добує сталь". Ти був суворим свідком того, як во благо комуніо-совєтського монстра калічено не тільки Твій Дніпр широкий, а всю українську землю, бачив, як морено голодом, катовано в ленінсько-сталінських застінках Твій народ і засаджувано ним тюрми, вивожувано його в ГУЛАги, розстрілювано; Ти бачив, як переслідувано його за Святу Віру, палено його Божі храми, мордовано священників, а в підростаючих поколіннях його виховувано павликів морозових—майбутніх професійних секотів і провокаторів; бачив, як загнанно його в колгоспи, що антигуманістично свою часто перевершували панщину, про котру Ти написав так багато, боїсно і жагує; бачив розпезанні і самовпевнені, сп'янілі від людської крові гітлерівських карателів та їх сталінських побратимів—"шімраків"—енкаведистів, що палили українські, а надто галицькі села; бачив обездолених сиріт, згвалтованих юначок, скатованих юнаків-патріотів, що в муках вмирали у хижих руках катів, але, вимираючи зі словами молитви на устах і з вірою в перемогу, не зрадили батьківщині і Тобі не зрадили.

Разом з українським народом Ти, Великий Тарасе, дочекався пробудження припалої російським царатом, а відтак докраю припугненої комуніо, провидженої Твоїм безсмертним генієм волі. І це остаточне пробудження в наші часи почалося з Товариства "Прогресса", яке гордо носить Твоє ім'я. Це святе для кожного українського патріота ім'я, це безсмертне огненне слово Твоє вели і ведуть наш народ крізь піт і сльозу, крізь кров, крізь інспіроване ворогами України братобовиство, крізь панщину та релігійні міжусобиці до остаточної перемоги.

З ім'ям і невимиримим словом Твоїм станемо, як ти заклинав, людьми, гідними цього поняття. І—як писав Ти—разом з нами

Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди;
Поки сонце з неба сє,
Тебе не забудуть!

Анатолій Коміренко,
Київ

Правна приналежність Криму

Останнім часом у засобах масової інформації Російської Федерації дедалі частіше обговорюються претензії Росії на Крим. При цьому робляться спроби юридично їх обґрунтувати, апелюючи до норм як внутрішнього державного, так і міжнародного права. А тому є необхідність провести аналіз і поговорити про обґрунтованість таких аспірацій.

5-го лютого 1954 року прийняв указ Президій Верховної Ради Російської Федерації "Про передачу Кримської області зі складу РСФСР до складу УРСР". Аналогічний акт був ухвалений 13-го лютого 1954 року і Президією Верховної Ради УРСР. 19-го лютого того ж року був виданий Указ Президій Верховної Ради СРСР, який затвердив відповідні зміни кордонів між двома республіками, як цього вимагало ч. 2 ст. 73 конституції СРСР. Пізніше це знайшло своє підтвердження у положеннях спеціального Закону Союзу СР "Про передачу Кримської області зі складу РСФСР до складу УРСР", прийнятого на засіданні Верховної Ради СРСР 26-го квітня 1954 року.

Після поважних і широкорозкритих змін, які відбулися минулого року в Комітеті з присудження державних премій України ім. Тараса Шевченка, його перша публічна акція—визначення нових шевченківських лавреатів—очікувалась із розуміюлою цікавістю. Змін в діяльності "оновленого" комітету виявилися, однак, радше формальними, ніж концепційними.

Власне, до справді помітних змін можна зарахувати дві. Поперше, Комітет таки відмовився нарішті від надто вже односторонньої практики присудження Шевченківських премій небижкам (зокрема й тим, що відійшли в кращий світ років тридцять тому). І подруге, він перестав нарішті ділити окремі премії на половинні, третинні і четвертинні (ба навіть "осьмийшкі") між численними претендентами. Незмінною, однак, залишилася досить сумнівна практика присудження премій "за творчу спадщину", а не за конкретні і, бажано, найновіші твори.

Цьогорічною нагородою, отже, було відзначено не двадцять і, навіть, не десять, а всього лише п'ять мистців, кожен з яких є творцем. Ці слова Тараса Шевченка, присвячені Іванові Котляревському, якнайкраще відзеркалюють широту та віснуболюбів українського народу до свого Кобзаря. Тому завжди перші весняні проліски, що подоровавши Богом людству у винагороду за довший холодну зиму, всі українці з усієї планети складають у вінок нашому безсмертному геніальному Кобзареві, роковини якого припадають на найкращу пору року, коли настає весна, оживає природа, тепліють людські серця, роки швидше нуртують у жилах, очиснюються наші душі, відроджується надія на кращі часи, яка була дуже припана зимою.

Ми думками звертаємося до Тараса Шевченка, великого будителя нашої нації, нашого пророка, шукаємо в його творчості поради та наслідки для подальшої боротьби за вільний край. Бо справді, його найсмішнішій пророчкування-прозріння:

„Та не однаково мені,
Як Україну злі люди
Приспівать, лукаві, і в огні
І, окрадену, збідять“...

Ось і розбудили, приспану та страшено обкрадену. Бездіяно грабують чужі та її свої не відстають. Вкрадено нашу історію, що сягає до своїх давнин, вкрадено культурні надбання багатьох, багатьох поколінь. Вкрадено природи багатства, які Господь Бог так щедро налив на нашу землю.

Та найбільшою кривдою зазнав український народ в наслідок пограбування його духовності, бо піднято коріння нації, зруйновано генетичну пам'ять року, знищено зв'язок поколінь, що є дуже небезпечним для самого існування нашої нації. З'явилися морально спотворені покоління безбачків, людей без розу, без племені, які є сиріою глумною для всіх завонованих; бо дуже швидко стають яничарами і з незбагненою старан-

ністю змінюють територіальні зміни між ними мали здійснюватися винятково на основі міжнародного права і, таким чином, для вирішення питання про передачу території Кримської області потрібні були плебісцити.

І такі приклади є. У 60 роках минулого століття плебісцити проводилися у процесі об'єднання Італії. Відповідно до Версальського мирного договору та деяких інших мирних договорів, укладених після Першої світової війни, плебісцити проводилися у ряді районів Європи (Швейцарія, Верхній Сілезія та ін.). Плебісцити проводилися і нацистській Німеччині у початковий період свого існування, але не з метою визначення справжнього волевиявлення, а для приховування своєї експансіоністської політики (приписання до Німеччини Саару у 1935 році й Австрії у 1938 році).

Що ж стосується союветської держави, то визнання необхідності плебісцитів також знайшло відображення у її законодавстві. Згідно з Декретом про мир 1917 року, територіальні зміни не могли здійснюватися без

ремісис, коли б сама премія не називалася "Державною" і "Шевченківською". "Державні" премії взагалі не характеризувалися демократичних суспільств, і зберігаються в Україні, на жаль, як сума інституційна спадщина тоталітаризму. Що ж до званих "Шевченківських", то оперування потовим іменем без його на те згоди й уповноважень теж пахне чимось дуже неприємним. Добре консерватизм настільки здевальсувала й дискредитувала саме це лавреатство, що підходить до "Шевченківських" премій нині слід було б дуже обачно.

За спогадами російської літературознавиці Анатолії Наймана, десь на початку 60-х років він запалу був поділений за Ахматовою своїм обуренням з приводу присудження чергової державної премії одному бездарному соціалістичному метро-ві (де речі, які досі навоному в Україні)—замість висунутого тоді ж таки на хвилі хрущовського потепління Александра Солженіцина. "Та Господь із вами, Анатолію Генриховичу, — заспокоїв його Ахматова. — Це ж їхня премія! Хай собі як

Христана Чабан-Махницька

У вінок Кобзареві

ністю та з непервершеною жорстокістю намагаються знищити всіх та все, що нагадує про славне минуле землі, яка їх вигнотувала.

Як глибоко відчував наш дорогий Кобзар значення освіти для збереження нації:

„Учітесь, брати мої!
Думайте, чинайте,
І чужому научитесь, —
Своєю не цурайтесь“

Бо якщо народ буде знати свою славу історію, то буденне гордиться, буде відчувати відповідальність за майбутнє своєї рідної землі та буде любити всі народи у шлюбі світі. І ніколи не стане нічим завонованим. Бо хто є патріотом своєї землі, той завжди зрозуміє та охитить патріотизм інших націй, як це робив Тарас Шевченко.

Чи сподівався наш Кобзар, пишучи свою зворушливу поему "Кавказ" про гордіх незламних свободолюбів горян, що цей його твір буде настільки актуальним через півтора століття для нескореного чеченського народу, деївом якого є "Свобода або смерть!"

Постійно читаймо та вдумуємося у твори Тараса Шевченка, не пропускаяймо "ані титли, ані тої коми". Виймаємо на мінутки поразка, але стараймося возвеличувати наші перемоги, які були так багато.

Закони історії небулаганні. Якщо народ не вміє творити сьогоденну історію, то він втрачає право власності на своє минуле. Тому ми не можемо тільки хвалитися своїм славним минулим, треба вміти творити нашу історію тепер, це найкращий спосіб довести, що саме ми є нащадками наших славних пращурів, а не хтось інший.

Заповітну мрію Тараса Шевченка була освіта для свого народу. Вже в останні дні свого життя він склав Букваря для українських діточок, про що писав

ПРО ЦЕ І ТЕ
Про мою „колеганку“
— пані генералову

Припадково мені потрапила до рук польська газета „Нови Дзєнік“ з датою 27-го лютого, а в ній два спогади про генерала Андерса, ще й до того ж зі світлими. Заїкрав мене споми Марії Дру, який вона мимомовно назвала „Сага роби Андерс“. Авторка, як можна зауважити, довірою була в близьких та дружніх стосунках з цілою родинною, а зокрема із другою дружиною цього видатного польського полководця Другої світової війни — постаті, що відіграла велику роль у політичному житті поляків поза границями своєї комуністичної моделі держави.

Але коли авторка спомину дуже точно та з великим сапінтементом описує довголітню дружбу із дружиною генерала Андерса Ренатою Богданською, то не згадує ні словом про її походження та роки життя перед виходом Другої світової війни — мені здається, враз саме це не затеряне спомином передоєні часи, коли Рената Богданська була скромною українською дівчиною, Іреною Ярославич, та дружила сердечно з О-КОЮ аж до ємнізній у Львові. Це рудоволоса, ще незформоване дівчатко із численними забавними веселими на личку було мені найбільшою приятелькою у роки, коли ми відвідували школу УПТ на вулиці Монахського і були ученицями єврейської учительки Константини Малицької, а передусім же обі жили у Львові найближче себе і тому постійно перебували або в одному, або другому домі.

Ірена була наймолодшою дочкою о. Ярославича, що сповняв обов'язки духовного опікуна українських пацієнтів в т. зв. „Кульпарку“, де за польських часів, а відтак німецьких і совєтських, містилася і до нині міститься найбільша лікарня для божовельних. Там в окремому домі жила ціла родина Ярославичів. Хата мого батьків була сара біля останнього перестанку трамвая ч. 4 на вулиці Листопада, а на Кульпарку треба було ще добре мандрувати пішки.

Ірена була наймолодшою дочкою о. Ярославича, що сповняв обов'язки духовного опікуна українських пацієнтів в т. зв. „Кульпарку“, де за польських часів, а відтак німецьких і совєтських, містилася і до нині міститься найбільша лікарня для божовельних. Там в окремому домі жила ціла родина Ярославичів. Хата мого батьків була сара біля останнього перестанку трамвая ч. 4 на вулиці Листопада, а на Кульпарку треба було ще добре мандрувати пішки.

до свого приятеля Чалого в Україну: „Я оце злагодив Букваря — маленьку книжечку для народу, за три копійки, хочу це зладити історію та арифметику. Якби це мале діло вдалося, то велике само зробиться“.

Як передбачливо відчував Великий Кобзар, наші теперішні труднощі при творенні своєї держави спричинені браком мудрих провидників. Бо знав, що освічені люди ніколи не будуть ні рабами, ні яничарами.

Адже так Тарас Шевченко очікував та сподівався, що Бог пішле нам сподвижників, які вивелуть з темряви до сонця наш багатотрагедійний народ:

„І десь іде, і ні чіде,
І голову сховивши в руки,
Дивується, чому не іде
Апостол правди і науки!“

Але Апостол правди і науки не приїде до нас сам. Його прихід потрібно підготувати. Ми повинні вивести для нього дорогу своєю невтомою, самовідданою працею для народу і нації.

Аж тоді приїде Апостол правди і науки, і поведе до створення чудової української держави, яка буде відрізнятися від всіх народів світу, бо оживнута в нашому народі найкраща духовність усіх українських характерів.

І закінчиться ера панування злих сил, що шешнуть, як роса на сонці.

Іспильними зусиллями наближуймо цей час! Тільки взаємна любов може нас визволити від зла:

„Роді наш красний,
Роді наш прекрасний,
Не укриваймося, признаваймося,
Бо багачко ми є“.

Тоді настане цей довгоочікуваний час:

„І на оновленій землі
Врага не буде, супостата,
А буде син, і буде мати,
І будуть люди на землі“.

МИНУЛОЇ СЕРЕДИ, 5-ГО БЕРЕЗНЯ, губернатор штату Нью Джерсі Крістіан Тодд-Вітман публічно заявив, що штати повинні мати більшу автономію у вирішенні як найкраще ужити гроші з федерального фонду на відшкодування зрубування лісів. Свої думки на цю тему вона висловила на зізнаннях перед Конгресом підкомісії водних запасів і довкілля, де для прикладу навести, що багато менше уваги і грошей можна призначити на очищення місця, де будуть будувати фабрики, чим для місця, де планується парк і площа ігор для дитини.

У БЕЛФАСІ, ПІВНІЧНА ІРЛАНДІЯ, у середу, 5-го березня, припинено мирні переговори, щоб давати політичним партіям можливість підготуватися до загальних виборів в Англії та окупованих виборів в Північній Ірландії. Колишній сенатор ЗСА Джордж Мічелл з Мейну, який головує на цих багатопартійних переговорах-дискусіях продовж минулих 10 місяців, повідомив, що переговори знову розпочнуться після загальних виборів в Англії 3-го червня, коли прем'єр-міністр Джим Мейджер мусить проголосити до 22-го травня.

У СЕРЕДУ, 5-ГО БЕРЕЗНЯ, Колумбія — найбільший у світі вирощувач кокаїну, повідомила, що негайно припиняє всі повнірні винищення кокаїну. Це у відсилку ЗСА за те, що Уряд президента Билла Клінтона вписав Колумбію на листу країн, які несповні співпрацюють з Америкою у боротьбі проти наркоманства. Крім того, керівник колумбійської боротьби з наркоманством Жозеф Польо сказав, що тепер Колумбія розглядає можливість будь-якої дальшої співпраці з Вашингтоном.

Під патронатом
СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ
ФІЛЬМ
„УКРАЇНА В ОГНІ ОКРАДЕНА“

Однак фільм вимагає для закінчення додаткових фондів.
Фільм „Україна в Огні Окрадена“ — це найбільша сця, яка покаже в правдивому світі життя обсяг України.
Мешканці фільму, які постраждали більше як 1,000 дол., просять вислати знімки розміром 4" x 6".

ЯРОСЛАВ КУЛИНИЧ, фільмовий продюсер

Повіртеся просям вислати на адресу: FILM FUND for "UKRAINE IN OHNI OKRADENA", No of Account 9965, Self Reliance (N.Y.) FCU 108 Second Ave. New York, N.Y. 10003.

УКРАЇНСКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у ЗСА
запрошує громадянство
на
КОНФЕРЕНЦІЮ
ПРИСВЯЧЕНУ ПАМ'ЯТІ
ПОЕТА

ЄВГЕНА МАЛАНЮКА
в соту річницю його народження
(1897-1968)

В програмі:
— Поезія у Євгена Маланюка
ТЕТЯНА БЕДНАРЖОВА (Прага)
— Євген Маланюк та Йозеф Махар
МАРКО АНТОНОВИЧ — Спогад
КСЕНІЯ П'ЯСЕЦЬКА — Реситація віршів С. Маланюка
В записі прозвучить голос С. Маланюка.

Конференція відбудеться
в неділю 15-го березня 1997 р.
о год. 2-го з 10 по пол.
в будинку Академії:
206 W. 100th St.
New York, NY 10025
Tel.: (212) 222-1866

Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ
В НЬО ЙОРКУ
повідомляє своє членство про
НОВІ ГОДИНИ
УРЯДУВАННЯ

Для кращої обслуги нашого членства, повідомляємо що головна канцелярія нашої Кредитівки тепер є відкрита кожної п'ятниці від 9-ої рано до 7-ої вечора (без перерви) та в суботу від 9-ої рано до 2-ої по полудні.

SELF RELIANCE (NY) FCU
Main Office: 108 Second Avenue New York, NY 10003
Tel: 212 473-7310 Fax: 212 473-3251
Branch Office: 23 Main Street Kerkhousen, NY 12446
Tel: 914 626-2938 Fax: 914 626-8636

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL

Відгукнулись люди доброї волі

Осінню минулого року на сторінках нашої газети ми помістили прохання молоді родини з Івано-Франківського про допомогу їхній маленькій спаралізованій доні, котру скалічено при важких пологах матері.

Христинці Ковтун минуло три роки, але вона не тримає голівки, не стас на ніжці, не говорить, а складні конвульсії загрожують життя дитини. Христинці потрібно перейти операцію, де з голівки необхідно забрати пухлину та направити хребетний стовп. Потрібно для цього фінансової допомоги, про що до людей доброї волі звертаються батьки і бабуна малі Христинці, та дякують всім тим, які вже відгукнулись на їхні прохання. Адреса для пожертв: Ukrainian Credit Union, 1729 Cottman Avenue, Philadelphia, Pa. 19111 (for Chrystyna Kovtun), Acct. 82-82-1.

Подаємо наступну листу тих, хто відгукнувся на прохання допомогти та молимо Господа, щоб винагородив Вас щиро.

По 100 дол. — Йоганна і Мирон Буачки, Софія і Ярослав Рожанковські, Явдох Ткачук, Комітет

Депутати...

(Закінчення зі стор. 1)

ністра зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі Віктор Гладуш — 23; член фракції „Конституційний центр“ Ігор Франчук — 23; голова Київської обласної державної адміністрації Анатолій Засука — 22; член Комісії з питань оборони і державної

Б. Єльцин...

(Закінчення зі стор. 1)

Президент Б. Єльцин знову підтвердив негативне наставлення Росії до поширення НАТО на схід і остеріг, що „це рішення буде фатальним і дорого обійдеться народам Європи“.

Послання президента Б. Єльцина різні політичні сили Росії інтерпретують по-різному. Наприклад, лідер руху „Реформи — новий курс“ Володимир Шумейко схвалив намір Б.

Правна...

(Закінчення зі стор. 2)

тв. Але республіки Союзу, як би його складовими частинами, керувалися при врегулюванні територіальних проблем тільки конституцією ССРСР, котра встановлювала лінійні кордони зміни їх територій без проведення плебісциту.

Однак навіть якщо визнати, що РСФСР і УССР були справді суверенними державами і що передачу Кримської області Українській ССР відбулося з порушенням законодав-

Шевченкова...

(Закінчення зі стор. 2)

хотіть, так її й споживають...»

У принципі, кожна премія є чинною, себто «існуючою». Але в даному випадку йдеться не так про премію, як про державу і про Шевченка. Донедавна вони були «існуючими» — і все було просто. В останні п'ять років, проте, з'явився певний настрій зміни, — в яких не хотілось би розчаруватись.

Отож згадаймо й про певну оптимістичну ноту в цій увертюрі — встановлення і присудження так званої «малої» Шевченківської премії — для молодих (відносно) митців. Ї першим лауреатом

Про мою...

(Закінчення зі стор. 2)

ти, між іншим також до ЗСА, присадилює мені, що ці концерти в Нью-Йорку викликали тоді (а було це яких 40 років тому) сильне порушення серед нашої української громади, а зокрема серед „львов'яків“. Яюсь не пішла зустріти Ірену, може мені не

У Вашингтоні відбулася зустріч міністра А. Сердюка з конгресменами ЗСА

Нью Йорк, Н. Й. (М. Б. —). Сюди в неділю, 2-го лютого 1997 року прибув до ЗСА міністер охорони здоров'я України д-р Андрій Сердюк на запрошення Злученого Українського Американського Комітету, який очолює д-р Лариса Кий.

Продовж одностороннього перебування в ЗСА відбувся ряд зустрічей українського громадоу, як також з урядовими чиновниками та медичними допомогними товариствами. До співпраці долучився Українська Федерация Фізіологічної Окрути, головою якої є д-р Олександр Черник. Згадана федерация зорганізувала доведення програму в Фізіологічній і Вашингтоні, яка була спрямована на піднесення рівня опіки здоров'я в Україні.

В четвер, 6-го лютого с. р., відбулася успішна зустріч міністра А. Сердюка з двома визначними американськими конгресменами, Кристофером Смітом (Н. Дж.), головою Комісії безпеки і співробітництва в Європі, і Джаном Факсом (Па.), членом Комісії міжна-

В амбасаді України у Вашингтоні (зліва): д-р А. Сердюк, д-р З. Черник, д-р Ю. Шербак, В. Андрійчук, Ч. Доєрті і інж. М. Борещкий

Зима в південній Каліфорнії

Між пустинню і морем
Зодянулись пішні гори
В ший шапки снігові.
А вичу — у сьому літо...
Тільки так, як скрізь на світі,
Дні короткі зимові

В сьоруді стиснуть авокади,
В сьоруді — рож живих параді.
Помаранчі сьнуть сілхи.
Вибийте зір россо авамі,
Раннім сонечком зігріти
Пайракетний айдиш.

став справді гарний прозаїк Олександр Ульєнченко, автор романів «Сталінка» («Сучасність», 1994, ч. 9) та «Зимової повісті» (1995). Невідомо, чи згаданий прок «старших товаришів» був продиктований піклуванням (як вони собі його уявляли) про «творчу молодість», а чи прозаїчним озиранням на громадську думку. В кожному разі ми отримали несподіваний шанс побачити протягом найближчих років, як саме «мала» премія на наших очах ставатиме «великою» — і навпаки. Принаймні, поки що саме ця премія обіцяє бути премією сьогоденного, а не вчорашнього дня, — який, зрештою, теж залишається важливим і актуальним.

— мені не відомо.
Оглядаючи її світлицю в „Новим Дзєніч“ з генералом Андерсом і дочкою, я хотіла згадати, що думала і чому так уложила свою долі „пани генерала“, чи атрактивна і так непересічно сарна, але чужа жінка, що усміхається зі світлиці.
Для мене вона назавжди залишилася там, у

Нове видання СФУЖО

СФУЖО повідомляє про своє найновіше видання — „Українські музеї, галерії і збірки“.

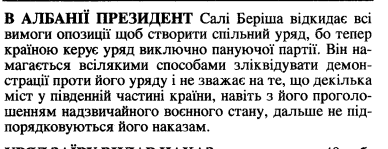
Невеличкий довідник (44 сторінки, 14x21 см) є виласом кількочасної праці, кореспонденції та зусиль референтів народного мистецтва СФУЖО Ірини Руєнак з Рочестера.

Доводник містить інформацію про 48 музеїв та вистегаданих інституцій диспори в Австралії, Австрії, Бразилії, Англії, Канаді, Франції, Словаччині, Польщі та ЗСА.

Коротка інформація подає рік заснування музею, адресу, години відвідин, телефон для контакту та опис.

Можливо, що не всі установи є в згаданому довіднику, бо не всі відіслати запитники, і може, не про всі СФУЖО знає. Якщо щей тираж розійдеться, плануємо перевидати новий довідник з доповненнями.

Прекрасна обкладинка — праця Зої Лісовської-Нижанківської, мистеця і

голови складової організації СФУЖО у Швайцарії — робить довідник цікавим.

Довідник у більшій кількості можна набути в канцелярії СФУЖО, ціна 2 дол., оди примірник — ціна 3 дол.

Адреса канцелярії СФУЖО: WFWO, 2336 Bloor St. W., Box 84578, Toronto, Ont. Canada M6S 1T7; tel.: (416) 683-4299.

В АЛБАНІ ПРЕЗИДЕНТ Салі Беріша відкаже всі вимоги опозиції щоб створити спільний уряд, бо тепер країною керує уряд виключно пануючої партії. Він намагається всілякими способами зліквідувати демонстрації проти його уряду і не вважає, що це декілька міст у південній частині країни, навіть з його проголошенням надзвичайного воєнного стану, далі не підпорядковуються його наказам.

ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ВІН ЗРЕЗІГНУВАВ

зі становища помічника головного прокуратора Вебстера Габбелла отримав значну суму грошей від організаторів багатобільйонного проєкту в Китаю, котрий був схвалений Урядом президента Билла Клінтона. Шоденник „Нью Йорк Таймс“ у своєму виданні з четверга, 6-го березня, підкреслює, що ці гроші були в загальній сумі 400,000 дол., що їх В. Габбелл отримав після того, як покинув Департамент юстиції у 1994 році з причини кримінального слідства проти нього. Фонди походили з різних джерел, включно до тих осіб, які були частими гістьми у Білому Домі на різних імпрезах пов'язаних зі збиранням фондів для перевиборчої кампанії.

ПЕТРО БАБІЙ
нар. в Calumet City, Ill.

У глибокому смутку:
дружина — СТЕФА
— ПЕТРО з дружиною МОНИКОЮ
дочка — МАРІЧКА
сестра — МАРІЯ з родиною в Україні.

ІВАН САЛАПАТА
Залишив у глибокому смутку:
сестру — МАРІЮ із сином ЛЮБОМИРОМ
— дружиною НЕНСІ з дочками ГАНЕЮ і СТЕФАНІєю з мужем ТЕОДОРОМ.

ПАНХИДА було відправлено 7-го березня в похоронному ув'язненні Петра Яреми в Нью Йорку о год. 7:30 веч. а ПОХОРОН — у суботу 8-го березня о год. 11-й ранку в церкві св. Юра, а описля тіло покійного буде перевезено на цвинтар св. Духа в Темптолбургу, Н. Й.

Шановні РОДИЧІ чи ДІДУСИ!

Якщо Ваші діти, чи внуки є тепер на студіях десь далеко від родинного дому, не дозволяйте їм відстати від української громади чи українства. Найкращим засобом, щоб вдержати цей зв'язок є тижневик „THE UKRAINIAN WEEKLY“. Замотуйте їм передплату коштом .77 ц. тижнево для членів УНС або \$1.08 для нечленів. Телефонуйте на число:

(201) 434-0237
Ukrainian Weekly
30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302

**ЧИ ТАК ВИ
ПОЧУВАЄТЕСЯ ПІСЛЯ
ПЕРЕВІРКИ СВОЇХ
ФІНАНСОВИХ ПЛАНІВ?**

НЕ БУДЬТЕ ЗБЕНТЕЖЕНІ!

**ЩЕ СЬОГОДНІ ЗАТЕЛЕФОНУЙТЕ
ДО УНС**

(800) 253-9862

* З цього плану не можуть користуватися в Канаді. *